

**R. P. Ioannis De Lvgo Hispalensis, E Societate Iesv, In
Collegio Romano eiusdem Societ. olim Theologiæ
Professoris, nunc S. R. E. Cardinalis, Disputationes
Scholasticæ, Et Morales, De Sacramentis in ...**

Lugo, Juan de

Lugduni, 1652

9. De obligationibus ministri Sacramentorum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-82340](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-82340)

SECTIO IX.

De obligationibus ministri Sacramentorum.

137. *Prima obligatio est non ministrandi sacramentum absque potestate, & auctoritate sufficienti, hoc est, absque potestate Ordinis requisita ad consecrationem Eucharistie, vel Extremam unctionem, &c. Episcopatus ad conferendum Ordinem sacrum, &c. atque etiam iurisdicção seu auctoritas, quæ aliquando requiritur ad valorem sacramenti, ut in absolutione sacramentali, aliquando ad licitam administrationem, ut in Baptismo, Confirmatione, Extrema unctione, &c. Quæ autem, & qualis sit potestas requisita in quolibet sacramento ad validam, vel licitam administrationem illius, pertinet ad singula sacramenta in particulari.*

138. *Dubitari solet, an possit licite minister cum potestate non certa, sed dubia, vel probabilis, ministrare sacramentum? in quo dux sunt sententiae. Prima negat, id licere; fit enim contra reuerentiam sacramenti, si exponat se minister periculo reddendi illud irritum; nam licet in aliis materiis iudicium probabile sufficiat ad operandum; non tamen in hac, in qua si reuera opinio illa probabilis falsa sit, sacramentum erit re ipsa invalidum: unde nec etiam si opinio illa sit probabilior, possumus illam sequi, sed semper illam quæ tutior est, & non exponit periculo sacramenti valorem. Hanc tenent Petrus de Soto, Suarez, & alij, quos refert Thom. Sanchez lib. 1. in Decal. cap. 9. num. 35. Secunda sententia affirmat, dum tamen non fiat contra præceptum aliquod Ecclesie præscribentis certum ritum in sacramentis ministrandis, nec ex eo sequatur graue detrimentum illius, cui sacramentum confertur; tunc enim esset peccatum contra charitatem. Ita Valquez in 1. 2. disput. 53. Salon, Sayrus, & alij, quos refert, & sequitur Antoninus Diana in Resolus. moral. tom. 1. tract. de opinione probabilis, resol. 2.*

139. *Ego claritatis gratia distinguendum censo; nam vel sermo est de dubio proprio, quod appellari solet dubium negativum; quando scilicet non est fundamentum ad assensum præbendum alicui parti; vel de dubio probabilis, seu positivo, quando utrimque est fundamentum ad assensum probabilem. De primo casu non loquuntur Doctores; quare videntur omnes supponere, quod tunc non liceat id facere, saltem regulariter loquendo. Ratio autem esse videtur, quia ex ipsa institutione talis sacramenti sequi videtur præceptum non conficiendi illud, nisi cum tali materia, & forma, v. g. & circa tale subiectum, & tali potestate ex parte ministri: requiritur ergo ad licite operandum iudicium aliquod saltem probabile, quo iudicem, hanc esse talem materiam, & hoc esse tale subiectum, & nec esse talem ministrum. Nam sicut, quia datur præceptum naturale non accedendi ad fecundam non suam, requiritur ad copulam licitam, iudicium positium, quo quis iudicet saltem probabiliter, hanc esse suam, nec potest cum mero dubio accedere: sic cum detur præceptum non baptizandi, v. g. nisi cum aqua naturali (quod idem est de potestate ministri) prærequiritur assensus saltem probabilis, quod hæc sit aqua naturalis, nec poterit quis operari cum mero dubio negatiuo.*

140. *Dixi tamen, saltem regulariter id procedere; quia aliquando propter indigentiam subiecti posset id licite fieri, ut in extrema necessitate, non inuenta aqua certâ, sed liquore aliquo, de quo dubium esset, an esset aqua, nec posset id examinari, pone enim esse locum obscurum, nec odore, aut gustu posse id*

percipi; tunc, inquam, propter necessitatem proximi posset sub conditione baptizari. Ratio autem est, quia cum præceptum illud non baptizandi absque tali materia, oriatur ex reuerentia sacramenti, ne scilicet aliquis velit baptizare, nisi quando saltem probabiliter sperat positum, & indicat ponendum esse verum Baptismum; hinc fit, ut in prædicto casu non obliget tale præceptum, eod, quod summa indigentia proximi, cui aliter subuenire non possumus, præponderat illi reuerentia, & reddit licitam talem operationem propter necessitatem. Sicut licet ad honestatem copula requiratur regulariter iudicium probabile, quod illa femina sit sua, aliquando tamen, orto dubio de valore matrimonij post illud contractum, coniux dubius, licet non possit petere, potest tamen reddere alteri coniugi habenti adhuc bonam fidem circa valorem; ut colligitur ex cap. Inquisitioni, de sententia excommunicationis; quia nimirum præponderat illud aliud inconueniens, & necessitas non priuandi possessorem bonæ fidei absque sufficienti probatione, propter quod sustinetur illa redditio absque iudicio, & assensu vilo quod illa femina sit vxor viri reddentis.

In secundo autem casu, scilicet, quando est dubium positium circa potestatem, hoc est, sunt rationes probabiles ex vtraque parte, assentior secundæ sententia, & existimo, seclusis illis duobus casibus ibi exceptis, posse licite sacramentum ministrari; quia sicut in aliis materiis ad operandum honeste sufficit iudicium probabile de honestate obiecti, sic in hac materia videtur sufficere; nam sicut lex dicitur, non ministrandum sacramentum, nisi à legitimo ministro; sic etiam lex naturalis dicitur, non alienandam, vel destruendam rem, nisi à legitimo domino, non esse accipiendam Eucharistiam, nisi in statu gratiæ, & sic de aliis; & tamen qui probabiliter indicat se esse dominum, potest alienare rem, vel illa uti, & qui probabiliter indicat, se esse absolutum, & iustificatum, potest licite accipere Eucharistiam; iam enim indicat se dominum, vel iustum; ergo similiter, qui probabiliter indicat, se esse ministrum legitimum, poterit ministrare sacramentum; iam enim indicat se habere, quod lex exigit ad illud ministrandum. Quando tamen est præceptum Ecclesie obligans ad ritum talem, vel ne fiat sacramentum, nisi à tali ministro, aut quando ex tali sacramento incerto proximus exponitur periculo grauis detrimenti, & aliunde potest illi per sacramentum certum subueniri, tunc non poterit ministrari iuxta opinionem solum probabilem, ut expressè fatetur prædicti Auctores, qui videri possunt. An verò possit Sacerdos audire licite Confessionem cum iurisdicção solum probabilis, dicendum erit infra in Tractatu de sacramento Pœnitentiæ.

De statu gratiæ requisito ad actiones sacras exercendas.

Secunda obligatio ministri est, quod sit in statu gratiæ; quoties conficit aliquod sacramentum; circa quam obligationem non conueniunt Doctores. Nam aliqui in primis volunt, non solum peccate mortaliter omnes, qui aliquod sacramentum ministrant in statu peccati, sed etiam qui aliquod munus cuiuscunque Ordinis exercent: unde Acolythi, qui solemniter cereos ferunt in eo statu, peccant mortaliter; quod docuit Philippus Faber de sacramento Ordinis in 4. sent. dist. 24. q. 1. disp. 1. cap. 3. n. 80. & Nauarrus in Manuali cap. 27. num. 163. & de horis Canonici cap. 7. num. 41. qui alios afferunt, & extendunt ad canentem Capitulum, & orationem solemniter in Choro; quia id facit vti Sacerdos.

M 3 Alij

Alter coniugum dubitans de valore matrimonij non potest petere debitum, sed reddere.

141. *Potest licite ministrari sacramentum quando utrimque sunt rationes probabiles.*

Casus in quo non valet sententia.

143.
Caietan.
Diana.

Syluester.
Nauarrus.
Nugnus.
Toletus.

Filliucius.

144.
Medina.
Varia senten-
tia.

145.
Suppositio.

Vasquez.

146.
Assertio.

Probatum.

Vasquez.

Greg. I. X.

147.

Alij dicunt, concionantem in peccato mortali peccare grauitur. Caietan. 2. 2. q. 187. art. 3. & in presenti quæst. 64. art. 6. & alij, quos affert Diana 2. tom. Resolut. moral. tract. 4. de Sacramentis, resolut. 197. Alij dicunt, Diaconum, & Subdiaconum ministrantes in mortali peccare mortaliter. Ita Syluester, Nauarrus, Nugnus, Toletus, & alij plures, quos affert idem Diana ibi resolut. 195. Alij hoc limitant ad eum casum, quo frequenter saltem ita ministrarent in statu peccati. Sic docet Filliucius tom. 1. tract. 1. cap. 7. num. 87.

Alij dicunt, Episcopum conficientem Chrisma, aut benedicentem oleum, aut consecrantem, seu benedicentem Ecclesiam in statu peccati, peccare mortaliter. Ita Ioannes Medina Cod. de Penitentia, tract. 1. q. 6. §. *Esset etiam dubium*. Alij hoc solum restringunt ad eos, qui in statu peccati ministrant aliquod Sacramentum; unde inferunt, Sacerdotem ministrantem Eucharistiam etiam extra Missæ Sacramentum peccare mortaliter. Ita Filliucius, & alij multi, quos congerit idem Diana tom. 1. tract. de celebrat. Missæ. resolut. 23. Alij dicunt, conficientem saltem Sacramentum quodlibet in statu peccati, peccare mortaliter: hoc tamen alij communiter limitant ad eum, qui id facit tanquam minister ad id consecratus, non verò laicus, qui baptizat in casu necessitatis, aut contrahit matrimonium, licet hic ex alio capite peccet, quatenus in statu peccati recipit Sacramentum. Quos etiam Auctores affert, & approbat idem Diana tom. 2. tract. 4. de Sacramentis, resolut. 119.

Supponendum est, ad ministrandum, vel conficiendum quodlibet Sacramentum præter Eucharistiam, non requiri, vt, qui erat in statu peccati, præmittat Confessionem, sed sufficere contritionem. Hoc contra Marsilium, & Adrianum probat cum communi Theologorum Vasquez in presenti diss. 136. c. 1. n. 1. & sequentibus; quia præceptum præmittendi Confessionem ante Communionem est posituum, non natura; nec reperitur tale præceptum, Diuinum, vel humanum in ordine ad alia sacramenta suscipienda vel ministranda. Sufficiet ergo vel confiteri, vel conteri disinctum.

Hoc supposito, certa, & communis assertio est, præceptum statum gratiæ in eo saltem, qui ex officio conficit Sacramentum, ad quod specialiter est consecratus minister. Probatum communiter ex multis locis Dionysij, Gelasij, & Gregorij, quæ tamen singula latè perpendit Vasquez loco citato, & faretur, non esse satis efficacia. Ipse verò probat ex c. ult. de temporibus ordinationum; vbi Gregor. I. X. (non S. Gregor. vt falsò citat P. Coninch in presenti art. 6. dnb. 1. n. 41.) loquens de Sacerdotibus adulteris, per iuris, homicidis, vel falsi testimonij reis, dicit, nisi ea crimina notoria sint, vel in iudicio comprobata, non posse post penitentiam impedire, ne in suo ordine ministrent. Quod si non penituerint (inquit) monendi sunt, & sub interminatione Diuini iudicii obtestandi, vt in testimonium suæ damnationis in susceptis etiam Ordinibus non ministrent. Quod idem probat ex capitulo vltimo de cohabitatione Clericorum, vbi idem Pontifex dicit, quemlibet pro quolibet peccato mortali, quoad seipsum, esse suspensum: hoc est, licet alij non debeant eum vitare, ipsum tamen non posse in eo statu ministrare. Sed vterque ille textus pariter probat contra ipsum Vasquez. Loquitur enim non solum de Sacerdotibus, sed de omnibus Clericis expressè; cum tamen ipse Vasq. c. 4. doceat, Diaconum & Subdiaconum in statu peccati ministrantes, & exercentes actus suorum Ordinum, non peccare mortaliter. Omnes ergo debemus explicare illos textus, & dicere, vel non decerni ibi,

quod in singulis actionibus singulorum Ordinum factis in statu peccati sit nouum peccatum mortale, sed quod sit aliquod peccatum, & quidem graue ex genere suo, quod ob timorem iudicii Diuini vitandum sit; saltem, quia qui eiusmodi functiones in eo statu exercent, videntur in testimonium suæ damnationis id facere, hoc est, dam in suo ministerio profitentur sanctitatem, quam debent habere, & non habent, eo ipso testantur se dignos esse condemnationem, sicut reprehendens in alio vitia, quæ in se habet, id videtur facere in testimonium suæ condemnationis, licet in ea reprehensione non peccet: vel fortasse in illis textibus sermonem esse, non de singulis actionibus eorum Ordinum, sed de toto officio, & exercitio, quod totum absque peccato graui esse non poterat; quia iuxta antiquos Canones, qui nunc etiam ex parte obseruantur, ministri saltem Altaris communicabant in Missa solemniter de manu celebrantis; vt ex Canone 9. Apostolorum, & decreto Anaclei Papæ, & multis Auctoribus obseruat Suarez diss. 69. de Eucharistia, sect. 3. §. *Ad secundum*, in quo sensu verum est, quod per quodlibet peccatum mortale suspensæ erant Diaconi etiam, vel Subdiaconi ab exercitio suorum Ordinum, scilicet completo, & integro.

Probari potest etiam ex August. lib. 2. contra Epistolam Parmeniani, cap. 10. post medium; vbi vniuersaliter de omnibus sacramentis, & eorum collatione dicit: Omnia sacramenta, cum ob sint indigne tractantibus, profunt tamen per eos dignè fumentibus. Et ex decretis Nicolai I. in 3. tom. Concil. sit. 1. c. 5. vbi ait, sacramenta non coinquinari à malo Sacerdote, & subdit: Idcirco ab eo, qui in iudicio Episcoporum reprobatum, communio percipienda est; quoniam mali bona administrando, se tantummodo ledunt. quæ loca, licet non explicent malitiam peccati mortalis, sed solam malitiam, & culpam, ex hoc tamen inferitur, hanc posse esse culpam grauem, quando materia est grauis, qualis videtur esse collatio sacramentorum, quæ est res omnium sanctissima, & grauisima.

Hinc desumi potest ratio, omittis aliis multis, quas refert, & refellit Vasquez ubi supra c. 2. Ratio itaque tota desumi videtur ex gratuitate, & sanctitate illius actionis, qua sacramenta conficiuntur, quam minister operatur in persona ipsius Christi, & quæ mediè operatur sanctitatem, & gratiam habitalem, qua sanctificat eos, quibus sacramenta conferuntur. Cum enim in ordine supernaturali gratia habitualis, qua homo redditur cõsort Diuine naturæ, & filius Dei adoptiuus, ac Princeps hæres beatitudinis æternæ, supremum locum teneat, si vnionem hypostaticam excipias, negari non potest, quod grauisimam contineat indecietiam ad eiusmodi actiones exercendas accedere, qua minister, Dei vices gerens, alios sanctificat, gratos reddit & filios Dei, in sordissimo illo statu peccati, & inimicitia Dei. Sicut si femina aliqua ex Diuino beneficio conceptura in vtero suo Deum hominem, auderet in statu peccati, & inimicitia Dei illum concipere, quis auderet temeritatem illam à culpa graui excusare? Et tamen actio illius terminaretur ad solam humanitatem generandam, non ad vnionem hypostaticam: minister autem sacramenti actione sua terdit ad ipsam filiationem Dei producendam, & ad coniungendas animas strictissimo illo gratiæ, & adoptionis vinculo cum Deo. Vnde verissimum videtur illud, quod ex Dionysio Areopagita de Ecclesiastica Hierarchia refertur solet: *Omnium diuinorum diuinissimum esse, cooperari Deo in salutem animarum*. Ideo enim Christus concedens hanc potestatem discipulis sanctificandi, & iustificandi animas, dicit verba

148.
Ratiõ est, quia cum minister operatur in persona Christi, maxima indecietia est, in statu peccati operari.

149.
Ratiõ est, quia cum minister operatur in persona Christi, maxima indecietia est, in statu peccati operari.

150.
Ratiõ est, quia cum minister operatur in persona Christi, maxima indecietia est, in statu peccati operari.

151.
Ratiõ est, quia cum minister operatur in persona Christi, maxima indecietia est, in statu peccati operari.

100. verba illa Ioann. 20. *Accipite Spiritum sanctum; quorum remiseritis peccata, remittentur eis, &c.* quali necessarium esse significans Spiritum sanctum habitantem in eo, qui alios iustificat, & sanctificat. Quod cum omnibus sacramentis commune sit (omnia siquidem gratiam iustificantem conferunt) in singulis conficiendis oportebit ministrum iustum, & gratum Deo esse, ne sacrosanctæ actioni, quam exercet, iniuria, & irreuerentia irrogetur.

150. Hinc infero primò cum P. Vasquez, doctrinam hanc locum habere in quocumque sacramenti ministro, siue sit ad hoc consecratus, siue non sit: utrumque enim verè sua actione sanctificat animam illius, cui sacramentum confert, & in utroque actio habet æqualem sanctitatem, & æquale fundamentum reuerentiæ. Neque hoc durum fundari debet pro iis, qui matrimonium celebrant: ij enim ex alio etiam capite debent esse in statu gratiæ, quatenus simul sacramentum illud suscipiunt; unde parum grauantur ex eo, quòd dicamus, ex duplici titulo debere esse à peccato immunes, scilicet ut ministros, & suscipientes sacramentum: sicut & Sacerdos, dum celebrat, ex duplici etiam titulo ad id tenetur, scilicet, ut minister conficiens sacramentum in consecratione, & ut suscipiens idem sacramentum in sumpione. Quare de Matrimonio ita sentiunt Vasquez loco citato, Basilus Pontius de *Matrimonio lib. 1. cap. 8. num. 11.* Ledesma de *Matrimonio, quest. 42. art. 3. ad ult. argum.* Navarrus in *cap. 1. §. Sacerdos, num. 10. de Penitent. dist. 6. c. 1. §. alij.*

151. Ab hac tamen communi regula excipio illum, qui vigente necessitate, sacramentum confert, nec potest moraliter in eo necessitatis articulo, & breuissima morula disponere se ad iustificationem per actum contritionis, ne interim moriatur, v. g. infans, qui iam animam agit, absque Baptismo; ut fatetur Vasquez *ubi supra c. 3. n. 40. & sequentibus*; quia cum sacramenta instituta sint in remedium animarum, non videtur irreuerentia, si in extrema illa necessitate, ut subueniatur proximo, ministrantur à peccatore: nam sicut supra dicebamus, posse in eo casu ministrari cum materia, vel potestate dubia, quia præponderat necessitas præsens præcepto non conficiendi cum dubio; sic dicendum videtur, necessitatem illam præponderare præcepto non conficiendi, nisi in statu gratiæ, sic enim videmus, multa fieri circa personam Regis, vel Principis in casu necessitatis, quæ si extra illam necessitatem fierent, grauissimam irreuerentiam continerent. Hæc autem ratio non solum probat de Baptismo, sed etiam de abolutione sacramentali, quæ aliquando potest existimari necessaria homini ad salutem; nec potest se Sacerdos in illa temporis angustia præparare per actum contritionis; & frequentius potest casus in abolutione euenire, quàm in Baptismo.

152. Infero secundò cum multis, quos refert & sequitur idem Vasquez, Diaconum, & Subdiaconum ministrantes in statu peccati (quod idem est à fortiori de Clericis minorum Ordinum) vel Sacerdotem cantantem orationem, aut capitulum solemniter in Choro; aut Episcopum consecrantem Ecclesiam, vel Calices, aut benedicentem Corporalia, & ornamenta sacra; aut concionatorem prædicantem etiam solemniter, non peccare mortaliter; quia licet hæc omnes sint actiones sacræ, atque ideo sit aliqua irreuerentia illas exercere in statu peccati, non tamen tam grauis, ut ad culpam lethalem perueniat. Aliquæ tamen ex ipsis videntur continere culpam saltem venialem, quidquid repugnet P. Vasquez *num. 45.* imò legimus, aliquando grauer Deum punisse eiusmodi audaciam, prout narratur de Diacono, qui

in quadam festiuitate coram Carolo Magno solemniter ministro, postquam præcedenti nocte mulierculæ impudicis amplexibus sedatus fuerat, cum Euangelium cantare præsumeret, & postea manibus impuris mysteriis sacris iuxta sui ministerij ordinem ministrare, dum verba sacra proferret, aranea desuper à laquearibus Oratorij se per filum suum semel, secundò, & tertio super caput eius demittens, tertia demum vice caput oblectum pupugit, ac sine mora miserum extinxit. Cuius pænæ grauitas videtur non solum arguere culpam aliquam, sed grauem etiam in illa actione. Potest tamen dici, in primis Deum sæpè punire culpam non mortalem pænâ aliqua graui temporali: deinde illa potuit esse pænâ peccati præcedentis luxuriæ, quam tamen Deus non intulisset, nisi adiuncta fuisset impudentia illa, per quam saltem demeruit Diaconus remissionem, vel dilationem supplicij, quod iam meruerat.

Obicit Vasquez; quia si illa actio est peccatum veniale, erit contra aliquod præceptum; eo autem ipso erit peccatum mortale; nam materia de se grauis est, ut constat in eo, qui suspensus, vel irregularis cantat solemniter Euangelium, qui sine dubio peccat mortaliter. Respondeo tamen, peccati huius malitiam consistere in exercitio actionis sacræ irreuerenti: hæc autem irreuerentia est maior, vel minor, pro maiori, vel minori sanctitate actionis sacræ, quæ exercetur. Potest ergo esse actio aliqua in se grauis, & quæ grauer possit prohiberi per suspensionem, vel irregularitatem; & tamen quæ in ordine ad præceptum naturale supradictum non sit grauis transgressio, quia non habet in se tantam sanctitatem, ut sit grauis irreuerentia eam in peccato exercere. Sicut etiam distractio voluntaria per longum tempus in recitatione Officij non præcepta est solum culpa venialis, quia continet irreuerentiam leuem contra sanctitatem illius actionis orandi, & tamen accedente præcepto, illa distractio sit materia grauis, sufficiens ad peccatum mortale.

Infero tertio, non esse peccatum mortale, si Parochus in statu peccati assistat matrimonio; ipse enim non conficit illud sacramentum, sed assistit tamquam testis publicus essentialiter requisitus, ut contrahentes possint valide conficere sacramentum. Sic etiam videtur non esse peccatum mortale, si Sacerdos Eucharistiam aliis ministrat: ita Vasquez *num. 38.* cum aliis multis, quos refert, & sequitur Diana *tom. 1. tract. de celebr. Miss. resol. 23.* Quia tunc Sacerdos non conficit sacramentum, nec sanctificat, aut dat gratiam, sed applicat localiter sacramentum, quod solum dat gratiam eodem prorsus modo, quo eam daret, si applicatum fuisset à laico, vel ab amente; aut, si ipsemet laicus illud acciperet de altari: & licet actio illa porrigendi sacramentum sit aliquo modo sancta, & exigit aliquo modo sanctitatem ministri, non tamen ita grauer, ut actio, qua conficitur sacramentum, per quam minister sanctificat, & causat gratiam, ut dictum est.

Infero quarto, Episcopum consecrantem Christum, & benedicentem oleum infirmorum in statu peccati, peccare mortaliter. Hoc est contra Vasquez *cap. 4. num. 48.* qui eodem modo loquitur de consecratione Ecclesiæ, ac de consecratione Christum. Ego tamen iuxta supra dicta magnum delictum inuenio, nam consecratio Ecclesiæ, vel aræ, aut calicis (& idem est de benedictione Corporalium, vestium sacrarum, &c.) non sunt actiones verè sacramentales, quibus vilo modo conficiatur sacramentum, quales sunt consecratio christum, & benedictio olei; per quas licet non perficiantur sacramenta

menta Confirmationis, vel Extremæ-vnctionis; incipiunt tamen fieri per illas. Suppono enim, materiam Confirmationis esse chrismum ab Episcopo consecratum, & materiam Extremæ-vnctionis esse oleum benedictum: ipsa ergo consecratio, vel benedictio constituit materiam illam in ratione materie; atque adeo, sicut forma aquæ constituit aquam in ratione materie Baptismi, sic consecratio illa constituit materiam illorum sacramentorum in ratione materie validæ. Sicut ergo consecratio Eucharistiæ requirit in omnium sententia statum gratiæ, quando fit, licet tunc non applicetur sacramentum, quia nimirum tunc Sacerdos ponit materiam proximam sacramento Eucharistiæ; quæ postea, quando applicatur, dat gratiam; sic videtur dicendum de consecratione Chrismatis, per quam Episcopus ponit materiam sacramenti, quæ postea dat gratiam. Nam si res attentè consideretur, postea non datur gratia solum intuitu verborum, vel actionis Episcopi, aut Presbyteri vngentis, sed etiam intuitu Chrismatis, vel olei, ut benedicti ab Episcopo, atque adeo intuitu benedictionis præteritæ; ergo illa actio Episcopi benedicens partialiter concurret ad gratiam, quæ nunc non datur intuitu solum olei secundum se, sed olei ut benedicti, hoc est, olei, & benedictionis: ergo Episcopus benedicens non minus sua actione concurret ad sanctificationem eorum, qui vnguntur, quam Episcopus, vel Presbyter vngens; atque ideo non minus requiritur gratia in illo, quam in his, sed eò magis, quò illa vnica actio benedictionis est causa vniuersalior extendens se ad sanctificationem plurius; cum hæc actio vngendi non se extendat nisi ad sanctificationem vnius in particulari.

Probatur à
pari.

157.
An sacerdos
debeat esse in
gratia nò mo-
do quòdo ab-
soluit sed etiã
cum audit
peccata.

Diana.
Ludouicus
de Ponte.

158.
Sententia
Austoris.

Hentiq.
Diana.

Infero quintò, quid dicendum sit de Sacerdote audiente Confessionem, an scilicet debeat esse in gratia, solum quando absoluit, an etiam dum audit peccata: Videtur enim vtroque tempore requiri statum gratiæ, quia vtrique est actio sacramentalis, cum non minus Sacerdos consecratur ad audiendâ Confessionem, quam ad absoluendum: vtrumque enim facit ut iudex, & audire, & iudicare; & sacramentum non solum fit, quòdo proferatur absolutio, sed etiam quando fit confessio, quæ est pars intrinseca sacramenti; ergo sacerdos audiendo peccata ponit aliquam partem sacramenti. Et confirmatur, quia si illa auditio non esset actio sacerdotis, ut sacerdos est, posset aliquis Diaconus audire confessionem, & eadem die accepto sacerdotio, dare absolutionem illi poenitenti absque vlla prorsus confessione noua, aut repetitione peccatorum illorum: quod tamen nemo concedet; quia nimirum auditio etiam, ut sit valida, requirit potestatem sacerdotis audientis. Ideo hanc sententiam docent aliqui, quos affert Diana tom. 1. tract. de Circumstantiis aggrauantibus, resolut. 47. quibus addi potest P. Ludouicus de Ponte tom. 4. de Christiana perfectione, tract. 5. cap. 3.

Verius tamen existimo, non esse peccatum mortale audire præcisè confessionem in peccato, dummodo quis habeat propositum confitendi, vel habendi actum contritionis, antequam proferat verba absolutionis; ut docet Henriquez lib. 6. cap. 18. num. 6. in Glossa littera V. & Diana loco citato, qui id probat ex eo, quòd tunc sacerdos non administrat sacramentum, sed solum quando absoluit. Verùm de hoc ipso reddenda est ratio; nam aduersarij dicunt sacramentum non solum administrari, quando proferitur forma, sed etiam quando apponitur materia, ut constat in Baptismo, Vnctione, & aliis: quæ non solum ministrantur, quando proferuntur verba, sed etiam quando fit ablutio, vnctio, &c. ergo in sacramento Poenitentiae idem dicendum erit.

Ratio ergo à priori, ex qua oritur discrimen ab aliis sacramentis, hæc esse videtur, quòd sacerdos audiendo confessionem, non agit, sed habet se passiuè; cuius signum est, quòd etiam si sacerdos præter intentionem audiret peccata alicuius subito accusantis se apud ipsum, & petentis absolutionem, posset proculdubio illum absolueret; auditio ergo, licet sit aliquo modo actus iudicialis, latè sumpto nomine actus, non est actio tamen strictè Confessarij, sed effectus actionis poenitentis terminata ad Confessarium iudicem, qui habet se passiuè, & ideo non prærequiritur intentio Confessarij, sed poenitentis, cuius est illa actio; & propter eandem rationem non requiritur status gratiæ in sacerdote, quia tunc non agit, sed patitur à poenitente, ut possit postea agere, & absolueret ipsum. Ex quo patet responsio ad argumentum supra adductum pro contraria sententia. Fatemur enim, requiri potestatem in Confessario, ut auditio illa sit valida, & pars sacramenti Poenitentiae; quia debet confessio fieri iudici, & ab eo audiri: hoc tamen non probat, illam esse actionem iudicis, per quam sacerdos agat, & operetur gratiam. Sicut etiam nunc ut sacramentum Matrimonij sit validum, debet fieri apud Parochum, vel eius locum habentem; ipse tamen Parochus non agit, aut operatur gratiam illius sacramenti, sed habet se passiuè, ut testis audiens consensum vtriusque coniugis, qui non erit validus, nisi exprimat apud Parochum. Sic confessio non erit valida, nisi fiat apud iudicem: iudex tamen non agit, nec operatur gratiam, quatenus audit, sed quatenus operatur proferens sententiam absolutionis.

Magis dubitari potest, an debeat sacerdos esse in statu gratiæ tunc etiam, cum imponit poenitentiam sacramentalem, sed satisfactionem: tunc enim iam incipit proferre sententiam, & agere ut iudex, ac ponere partem aliquam illius sacramenti. Et quidem, si vera esset sententia, quæ docet poenitentiam, seu satisfactionem etiam sacramentalem, quando impletur, operari ex opere operato non solum remissionem poenæ temporalis, sed etiam augmentum gratiæ habitualis; consequenter dicerem, illa verba Sacerdotis imponentis poenitentiam concurrere ad conficiendum sacramentum in ratione sanctificationis, & producentis gratiam, atque ideo requirere in ministro statum gratiæ, ut debite proferantur, nec posse absque graui culpa proferri in statu peccati. Si verò supponatur, satisfactionem sacramentalem conferre ex opere operato solum ad remissionem poenæ temporalis, non ad augmentum gratiæ, tunc probabilior esset pars opposita: non enim manet illa actio tam sancta, & excellens, sicut sunt actiones aliæ, quibus confertur gratia habitualis, licet ponat aliquam partem integram sacramenti: quare sicut Pontifex vel Episcopus concedens Indulgentiam, non debet sub culpa mortali esse prius in statu gratiæ, quia per illam actionem, & concessionem solum liberat à reatu poenæ; sic de Sacerdote, quando imponit satisfactionem in sacramento Poenitentiae, videtur dicendum propter eandem rationem. Quæ autem ex illis duabus sententiis verior sit, dicemus agentes de satisfactione sacramentali.

Infero sextò, Sacerdotem celebrantem in peccato mortali, non satisfacere dicendo in Confessione, se accepisse sacramentum in statu peccati: habet enim illud peccatum non quidem tres malitias, ut volunt aliqui relati à Diana 1. tom. tract. de celebrat. Missæ, resolut. 24. nec solum vnâ, ut ipse cum aliis insinuat, sed duas; alterâ suscipiendi sacramentum, alterâ conficiendi, in statu peccati; in quibus includitur malitia offerendi, cum oblatio non distinguatur

159.
Ratio à pri-
ori.

160.
Dubium.

161.
Sacerdos celebrans in peccato mortali non satisfacit dicendo se accepisse sacramentum in statu peccati.

à consecratione & sumptione, vt suppono. Oportet ergo explicare vtramque illam malitiam, dicendo, se celebrasse Missam in statu peccati. An verò audiens in peccato plures confessiones successiue vnā post aliam, committat plura peccata, ita vt debeat explicare, se audisse tot confessiones; an verò sufficiat dicere, se ministrasse illud sacramentum in statu peccati, pertinet ad quæstionem de vnitate, & distinctione numerica peccatorum. Videri potest idem Diana plures sententias referens tom. 1. tract. de circumstantiis aggravantibus, resol. 43.

Tertia obligatio ministri est, non mutandi formam, aut materiam debitam sacramenti, de qua diximus sufficienter supra disp. 2. sect. ult. vbi vidimus, quæ mutatio esset substantialis, quæ solùm accidentalis; & quomodo possit in tali mutatione interuenire peccatum graue, &c.

SECTIO X.

De obligatione Ministri non ministrandi Sacramentum indigno; vbi peculiariter de peccatore occulto in publico petente.

162. **N**omine indigni non intelligimus eum, qui non est capax sacramenti: nam huic certum est, nullo casu posse conferri; v.g. ordinate non baptizatum, vel absolute non dispositum. Hoc enim esset, sicut si aliquis consecrare vellet in aqua loco vini; vel baptizare cum oleo loco aquæ, quod semper est intrinsecè malum. Nunc ergo per indignum solùm intelligimus eum, qui recipit quidem verum sacramentum, sed non gratiam sacramenti. Quæstio hæc tractari solet inferius de sacramento Eucharistiæ, an peccatori publico, vel occulto danda sit, vel neganda Eucharistia in publico, vel in occulto. Sed re vera communis est difficultas de omnibus sacramentis; quare magis opportunum videtur, si in hoc loco de omnibus semel examinetur.

163. **S**upponenda sunt aliqua facilia. Primum est, ministrum, quando saltem commodè potest, debere vitare peccatum indignæ sumptionis, atque ideo vitare, quod aliis indignè accipiat sacramentum. Hæc enim est lex generalis, qua obligamur ad vitanda, & impedienda peccata proximorum, si commodè possumus. Hæc autem obligatio præcisè non virget ad impediendum, ne ille alius impediat sacramentum cum indignitate materiali; vt cum inuincibiliter ignorat, se esse indignum, vel se peccare accipiendo sacramentum in eo statu: tunc enim non est periculum peccati in accipiente, quod me obliget ad impediendum illud. Dixi tamen, hanc obligationem præcisam ad hoc non sufficere: aliu de enim poterit esse obligatio id procurandi, scilicet ex eo, quod debeat minister ob reuerentiam sacramenti illud non conferre subiecto incapaci fructus ipsius sacramenti, vt statim dicemus.

164. **S**ecundò ergo supponimus, ministros sacramentorum regulariter, & per se loquendo, obligari ad non ministrandum indignis. Ita Suarez cum aliis in præsentis disp. 18. sect. 2. quia cum sint dispensatores sacramentorum, eo ipso debent procurare, vt fideliter, & iuxta eorum exigentiam dispensentur. Exigunt autem sacramenta non frustrari, nec defraudari suo effectu, atque adeò non suscipi ab iis, qui non possunt consequi gratiam sacramentalem. Dixi tamen, per se, & regulariter, quia de sacramento Matrimonij est specialis difficultas inferius tractanda; & quæ per accidens aliquando excusatur minister dando sacramentum indigno propter ne-

cessitatem, vel alias rationes statim explicandas.

165. **T**ertio supponimus, numquam licere ministro inuitare, aut suadere alicui positivè, vt accipiat sacramentum, quando is absque nouo peccato id accipere non potest: hoc enim esset directè inuitare, & mouere ad peccandum, quod numquam licet. Obiici solet, Christum inuitasse omnes Apostolos ad Eucharistiam accipiendum verbis illis: *Accipite, & comedite. Bibite ex eo omnes*; inter quos erat Iudas in statu peccati. Varias solutiones affert Suarez disp. 67. de Eucharistia. sect. 1. quæ adhiberi solent, quæ omnes difficiles sunt. Facilius dici potest, Christum non inuitasse Iudam ad actionem aliquam, quam ille absque peccato facere non poterat, sed ad actionem ex se bonam, & quam ipse Iudas tunc bene exercere poterat disponendo se per veram penitentiam, & dolorem de peccato: tunc enim nondum instituto sacramento Penitentiae, non prærequirebatur alia dispositio ad Eucharistiam, nisi interna penitentia. Non ergo obstat factum illud Christi doctrinæ nostræ, quod nunquam liceat inuitare ad recipiendum sacramentum, quod hic, & nunc absque nouo peccato recipere non potest ille, quem inuitamus.

166. **H**is suppositis, multa sunt dubia, & difficilia. Primum est, vtrum publico peccatori petenti sacramentum negandum, vel conferendum sit? Hoc dubium tractari solet de sacramento Eucharistiæ cum S. Thoma infra quæst. 80. art. 6. vbi communis sententia Theologorum omnium docet, esse negandum, siue publicè petat, siue secretò. Tunc enim potissimum procedit præceptum Christi Matth. 7. *Nolite sanctum dare canibus*; & reuerentia circa sacramentum, ac debitum fideliter, & prudenter ministrandi hoc exigit, cum absque noua infamia illius publici peccatoris possit minister consulere reuerentiæ, ac fini ipsius sacramenti. Testimonia Conciliorum, & Patrum, quæ hoc probant, videri possunt apud Suarez loco citato, & aliòs recentiores ibidem. Quis autem sit censendus publicus peccator, explicat latè idem Suarez.

167. **H**æc doctrina, quæ de Eucharistia ab omnibus traditur, eodem modo aliis sacramentis applicari debet, de quibus procedit eadem ratio, & in aliquibus maior: nam absolutio sacramentalis non solùm in publico, sed etiam in occulto neganda est indigno, vt constat. Sacramentum etiam Ordinis à fortiori negari debet magis, quàm Eucharistia; nam hoc non est debitum omnibus, sicut Eucharistia, sed datur iis, quos Prælati dignos inveniunt, & eligere volunt: ad quam electionem non solùm vti possunt notitia publica, sed etiam secreta, & inquirere occultè de moribus, & vita Ordinandorum: sicut ad alia munera, & officia humana, & politica, quæ minoris momenti sunt, fieri consuevit. In Matrimonio autem, quia irregulare est, alia procedit ratio inferius explicanda.

168. **D**ubitatur secundò, vtrum peccatori occulto publicè petenti conferendum sit, vel negandum sacramentum? Hoc etiam dubium latè tractatur circa sacramentum Eucharistiæ, de quo aliqui dicunt, non posse quidem negari à Parocho, vel eius Vicario, à quo ille alius habet ius petendi, debere tamen negari à non Parocho, qui non habet obligationem ministrandi sacramentum. Ita Angelus verbo *Eucharistia* 3. num. 19. Alij addunt, idem esse quando peteret à Parocho, sed non in tempore, quo Parochus debeat dare Eucharistiam. Affertur Paludan in 4. d. 9. Durandus, Gabriel, Richardus, Adrian. quodlib. 3. punct. 3. Syluester verbo *Eucharistia* 3. num. 7. particula 1. vbi id refert ex Palud. & non impugnat.